

اخبار مراکز علمی

تشکیل کمیته دستگاہی دانشگاه تبریز

طی جلسه ای در دانشگاه تبریز، تفاهم نامه همکاری مابین دبیرخانه هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره و دانشگاه تبریز به امضای طرفین رسید. در این جلسه که اسفندماه ۱۳۹۳ با حضور آقایان دکتر پورمحمدی (ریاست دانشگاه تبریز)، مصطفی اسماعیلی (ریاست کمیته های دستگاہی دبیرخانه هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره)، معاونان پژوهشی و فرهنگی دانشگاه تبریز و جمعی از اساتید دانشگاه برگزار شد، طرفین ضمن امضای تفاهم نامه، مقرر کردند برای «رفع موانع حقوقی و امنیتی در جهت ایجاد فضای آرام و منطقی به منظور رشد فضای گفتگو و نقد»، «تأمین زمینه های لازم جهت کمک به برگزاری هر چه بهتر کرسی ها» و «تأمین بستر مناسب در دبیرخانه هیأت به منظور رسیدگی عاجل به درخواست های مراکز علمی و حوزوی استان» اقدامات لازم را انجام دهند.

دیدار نمایندگان دبیرخانه با امام جمعه تبریز

حجت الاسلام والمسلمین شبستری امام جمعه تبریز با نمایندگان دبیرخانه هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره، دیدار کرد.

در ابتدای این دیدار که اسفندماه سال گذشته و در دفتر امام جمعه تبریز با حضور آقایان حجت الاسلام والمسلمین شبستری امام جمعه تبریز، مصطفی اسماعیلی (ریاست کمیته های دستگاہی) و مهدی انتظاری (معاونت آزاداندیشی دبیرخانه هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره)، برگزار شد؛ نمایندگان دبیرخانه هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره، ضمن معرفی دبیرخانه، توضیحاتی پیرامون وظایف هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره ارائه دادند و خواستار «رفع موانع حقوقی و امنیتی در جهت ایجاد فضای آرام و منطقی به منظور رشد فضای گفتگو و نقد» و «تأمین زمینه های لازم جهت کمک به برگزاری هر چه بهتر کرسی ها» شدند.

در ادامه این دیدار، حجت الاسلام والمسلمین شبستری ضمن ارائه رهنمودهایی، حمایت خود را از توسعه نظریه پردازی در حوزه های علمیه، دانشگاه ها و مراکز علمی استان اعلام داشت.

در شماره آینده می خوانیم:

گفتگو با جناب آقای دکتر احمدوند معاون پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی (ره)

حجت الاسلام و المسلمین دکتر عبدالحسین خسروپناه

قائم مقام و دبیر هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره

کرسی های نظریه پردازی یعنی برگزاری نشست هایی برای رسیدن به یک نظریه نو و شکوفایی فکری

در ابتدا یک تعریفی از کرسی های نظریه پردازی بفرمائید و بیان نمائید که تفاوت آن با کرسی های آزاداندیشی چیست؟

اصولاً کرسی های آزاداندیشی چیزی غیر از کرسی های نظریه پردازی است. در کرسی های نظریه پردازی، یک صاحب نظریه می خواهد حرف جدیدی بزند و گرهی را باز کند و به تعبیری علم را یک قدم جلو ببرد؛ یعنی ادعایش این است. ولی ممکن است این ادعا در جمع کمیته داوران رد شود.

ولی در کرسی های آزاداندیشی فرد نمی خواهد نظریه جدید بدهد. حرفی که دیگران از قبل گفته اند را می خواهد تکرار کند. این کرسی ها بیشتر مباحثه و گفتگو هستند تا نظریه پردازی، در این گفتگو ممکن است برخی حقایق روشن شود و برخی مطالب نفی و رد یا اثبات گردد. بنابراین کرسی های آزاداندیشی یعنی برگزاری نشست های گفتگو؛ اما کرسی های نظریه پردازی یعنی برگزاری نشست هایی برای رسیدن به یک نظریه نو و باز شدن گرهی فکری که تا به حال هیچ متفکری آن را باز نکرده است.

ما معتقدیم وحی کاشف از حقیقت است و عقل استدلالی و تجربی را هم در دو ساحت معرفت شناختی کاشف از حقیقت می دانیم ولی برای عرف جایگاهی قائل نیستیم چرا که عرف فقط کشف سلاقی می کند بنابراین وقتی وحی را در کنار عقل به عنوان منبع حقیقت پذیرفتیم در آن موقع وحی کاشف از عقل خواهد بود؛ و از هر دو منبع برای رسیدن به حقیقت استفاده می کنیم.

با توجه به این که یکی از پیش زمینه های نظریه پردازی تفکر نقاد است سوال اینجاست که جایگاه «تفکر نقاد» در اسلام کجاست؟ آیا تفکر خلاق و نقاد به تنهایی ما را در وصول به حقیقت کمک می کند؟

تفکر نقادی و انتقادی که در غرب مطرح هست و حتی در اسلام هم مطرح است که هرگاه باب اجتهاد باز گردید پای نقد و انتقاد هم باز می شود. یک پارادایم انتقادی در مکتب فرانکفورت هست که در مقابل پارادایم تبیینی و تفسیری مطرح می شود من به آن معنای پارادایم انتقادی معنا نمی کنم. انتقاد و تفکر انتقادی به این معنا که ما اجازه نقد به گزاره ها داشته باشیم؛ بله در شجره اجتهاد وقتی باب اجتهاد باز شود طبیعتاً باب نقد هم باز می گردد؛ بنابراین تفکر انتقادی می تواند در فهم ما از گزاره های دینی وجود داشته باشد ولی در عین حال لازم است روشمند باشد که باب نظریه پردازی را در این امر باز نگه می دارد.

به نظر شما آیا علوم تجربی اسلامی هم وجود دارد؟ مثلاً آیا طب اسلامی، معماری اسلامی و فیزیک اسلامی هم داریم؟

اگر ما علوم تجربی را زائیده روش تجربی-قیاسی و حسی-عقلی بدانیم و هیچ منبع دیگری را برای علوم تجربی قائل نباشیم، در آن وقت علم دینی در این باره معنایش این است که نگرش عالم به طبیعت عوض می شود؛ به این معنا که نگاه عالم سکولار طبیعت شناسی است و نگاه عالم دینی خلقت شناسی است؛ اما تفاوتی در محتوای گزاره ها ایجاد نمی شود یعنی مثلاً قانون نسبیت انیشتین در این دو نگرش اسلامی و سکولار مورد قبول است و تفاوتی میان آن ها نیست.

برخی بیان می دارند چون هدف اندیشمند حقیقت جویی است و چون پیش فرض های اثبات شده ای دارد این پیش فرض ها مانع «حقیقت جویی» است؛ نظر شما در این زمینه چیست؟

البته در کنار این منابع تجربی، منابع وحیانی در زمینه این علوم نیز وجود دارد نظیر کتابی که در بحار الانوار تحت عنوان «کتاب السماء و العالم» هست یا آیاتی که در قرآن در این زمینه آمده است؛ که چنانچه این منبع را هم به حساب آوریم به عنوان منبع شناخت می تواند مورد توجه قرار گیرد البته دایره این گزاره ها زیاد نیست و گستره دین در این حوزه از علوم حداقلی است.

اینجا یک بحث معرفت شناختی وجود دارد که ابتدا باید این موضوع را حل کنیم که منبع معرفت چقدر عقل خود بنیاد است؟ که شامل عقل استدلالی و عقل تجربی و عقل عرفی می شود. یا در کنار عقل خود بنیاد که اصطلاحاً به آن عقل مستقل می گوئیم، یک منبع دیگری هم وجود دارد.

در زمینه معماری اسلامی، نگرش خیلی اثر می گذارد که معماری ما از کثرت به وحدت باشد برخلاف نظام های سکولار که معماری در نظام های سکولار بیشتر از وحدت به سمت کثرت هست و این در نوع معماری ساختمان می تواند اثر عینی بگذارد. در زمینه طب سنتی هم نصوص دینی زیادی وجود دارد که در این زمینه آمده است؛ که چون ما منبع را این نصوص گرفته ایم طبیعتاً این گزاره ها هم گرفته می شود.

برگزاری جلسه شورای علمی راهبردی

جلسه شورای علمی راهبردی هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره ۱۴ اردیبهشت ماه با حضور اکثریت اعضا برگزار شد.

جلسه شورای علمی راهبردی هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره با موضوع «بررسی فعالیت های کرسی های علمی» برگزار شد. در این جلسه روسای کرسی ها گزارشی از فعالیت ها کرسی های پنجگانه ارائه دادند.

برگزاری جلسه مجمع هیأت حمایت

جلسه مجمع هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی نقد و مناظره ۱۴ اردیبهشت با حضور رئیس و نائب رئیس این هیأت در محل پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی برگزار شد.

این جلسه پس از فرمایشات آیت الله علی اکبر رشاد رئیس هیأت حمایت، پیرامون فعالیت های جاری هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره دکتر شجاع احمدوند معاون پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی گزارشی از روند برگزاری کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره در این دانشگاه ارائه دادند و در ادامه روسای دانشگاه های مختلف به ارائه نظرات خویش پیرامون برگزاری کرسی های نظریه پردازی و تاسیس کمیته های دستگاہی در دانشگاه ها پرداختند.

برگزاری کرسی علوم رفتاری

۲۲ فروردین ماه جلسه کرسی علوم رفتاری برگزار شد.

جلسه کرسی علوم رفتاری در محل دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی با حضور اکثریت اعضا برگزار شد. در این جلسه روش های دریافت به هنگام طرحنامه های نوآوری، نقد و نظریه از صاحب نظران مورد بررسی قرار گرفت.

برگزاری مناظره «تهاجم فرهنگی یا تبادل فرهنگی» در معاونت آزاد اندیشی دبیرخانه

مناظره «تهاجم فرهنگی یا تبادل فرهنگی» با حضور صاحب نظران برگزار شد.

کرسی آزاد اندیشی با موضوع «تهاجم فرهنگی یا تبادل فرهنگی» با حضور صاحب نظران برگزار شد؛ در این جلسه دکتر هادی وکیلی عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد و دکتر احمد صادقی عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی به مناظره پرداختند.

شناسنامه

مدیر مسئول: عبدالحسین خسروپناه
سر دبیر: مصطفی اسماعیلی
مدیر اجرایی: علی اکبر مسگر
نشریه خبری ((ایده)) به صورت هفتگی توسط هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی نقد و مناظره منتشر می شود؛ منتظر دریافت اخبار شما جهت درج در این نشریه و همچنین پیشنهادات و انتقادات سازنده شما هستیم.